

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Homiliarius (Lectionarius) - Cod. Aug. perg. 16

[S.l.], [11. Jh.]

Gregorius papa: Homilie zu der Evangelienlesung

[urn:nbn:de:bsz:31-6697](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-6697)

Qum natus esset ih̄c in bethleem iudae in diebus herodis regis. ecce magi ab oriente uenerunt hierosolimam dicentes. Ubi est qui natus est rex iudaeorum. Vidimus enim stellam eius in oriente & uenimus adorare eum. Et reliqua.

SERMO. **OMELIA. 59.**
PAPAE. DE EA.
DEM. LECTI.
ONE EUANGELICA FR̄S.
AUDISTIS. CAELI REGENATO

rex terrae turbatus est. Quia nimirum terrena altitudo confunditur. cum celsitudo caelestis aperitur. Sed quaerendum nobis est. quid nam sit quod redemptore nato pastoribus in iudaea angelus apparuit. atq. ad adorandum hunc ab oriente magos. non ange-

lus sed stella perduxit. Quia uidelicet iudaeis tamquam ratione utentibus. rationale animal id est angelus praedicare debuit. gentiles uero. quia ratione uti nesciebant. ad cognoscendum dnm non per uocem. sed per signa perducuntur. Quia et illis prophetae tamquam fidelibus non infidelibus. et istis signa tamquam infidelibus non fidelibus data sunt. Et notandum quod redemptorem nrm cum iam perfectae esset aetatis. eisdem gentibus apostoli predicant. eumq. paruulum et necdum per humani corporis officium loquentem. stella gentibus denuntiat. Quia nimirum rationis ordo poscebat. ut loquentem iam dnm. loquentes nobis prae-

dicatores innotescerent. & necdum loquentem. elementa muta praedicarent. Sed in omnibus signis. quae uel nascente dño uel moriente monstrata sunt. considerandum nobis est. quanta fuerit in quorundam iudaeorum corde duricia. quae hunc nec per prophetae donum. nec per miracula agnouit. Omnia quippe elementa auctorem suum uenisse testata sunt. Ut enim de eis quiddam usu humano loquar. Dñm hunc caeli esse cognouerunt. quia partinuis stellam miserunt. Mare cognouit. quia sub plantis eius se calcabile praebuit. Terra cognouit. quia eo moriente contremuit. Sol cognouit. quia lucis suae radios abscondit. Saxa & pa-

rietes cognouerunt. quia tempore mortis eius scissa sunt. Infernus cognouit. quia hos quos tenebat mortuos redidit. Et tamen hunc quem dñm omnia insensibilia elementa senserunt. adhuc infidelium iudaeorum corda dñm esse minime cognoscunt. Et duriora saxis scindi ad poenitendum nolunt. eumque confiteri abnegant. quem elementa ut diximus aut signis aut scissionibus dñm clamant. Quae etiam ad damnationis suae cumulum. eum quem natum despiciunt. nasciturum longe ante praescierunt. Et non solum quia nasceretur nouerant. sed & iam ubi nasceretur. Nam ab herode requisiti. locum natiuitatis eius exprimunt. quem

xii. Tu autē dñs α & ω. qui in presenti die in uero humanae substantiae corpore manifestari dignatus es. m̄.

scripturae auctoritate didi-
cerunt. Et testimonium pfe-
runt. quod bethleem hono-
rari natiuitate noui ducis
ostenditur. Ut ipsa eorum
scientia. & illis fieri & ad testi-
monium damnationis. & no-
bis ad adiutorium creduli-
tatis; Quos pfecto bene isa-
ac cum iacob filium suum
benediceret designauit. qui
& caligans oculis et pphae-
tans. in praesenti filium
non uidit. Cui tam multa
in posterum praecudit. Quia
nimirum iudaicus populus
pphaeiae spu plenus. & cae-
cus. eum de qua multa in fu-
turum praedixit. in prae-
senti positum non agnouit.
sed natiuitate regis nri co-
gnita. herodes ad callida ar-
gumenta conuertitur. ne
terreno regno priuaretur.

Renuntiare sibi ubi puer in-
ueniretur postulat. adorare
se uelle simulat. ut quasi
hunc si inuenire possit extin-
guat. **XII.** Sed quanta est huma-
na malicia contra consilium
diuinitatis. scriptum quip-
pe est; Non est sapientia.
non est prudentia. non est
consilium contra dm; Nam
ea quae apparuit. magos
stella pduxit; Natum regem
reppererunt. mureta detu-
lerunt. et non redire ad hero-
dem debeant in somnis am-
monentur; Sicq. fit. ut iam
quem quaerit herodes. inue-
nire non possit; Cuius p-
sona. qui aliam quam ypocri-
tae designantur. Quidu
fictae quaerunt. inuenire
dnm numquam merentur;
Sed inter haec sciendum est.
quod priscillianistae heretici

nasci unumquemq. hominem
 sub constitutionibus stellaru
 putant. Et hoc in adiutoriu
 sui erroris assumunt. qd noua
 stella exiit. cum dñs in carne
 apparuit. Cuius fuisse fa-
 tum eandem quae apparuit
 stellam putant; Sed si eu-
 angeli uerba pensamus. C
 quibus de eadem stella di-
 citur. usq. dum ueniens sta-
 re supra ubi erat puer. D
 ñ puer ad stellam. sed stella
 ad puerum cucurrit. si dici
 liceat. non stella fatum pue-
 ri. sed fatum stellae is qui
 apparuit puer fuit; Sed
 absit a fidelium cordibus.
 ut esse aliquid fatum dicant;
 Vitam quippe hominum solus
 hanc conditor qui creauit
 administrat; Neq. enim
 ppter stellas homo. sed stel-
 lae ppter hominem factae s;

Et si stella fatum hominis di-
 citur. ipsis suis ministeris
 sub esse homo perhibetur;
 Certe cum iacob de utero egre-
 deretur. et prioris fratris
 plantam teneret manu.
 prior perfecte nequaquam
 egredi potuit. nisi subsequens
 inchoasset. Et tamen cum
 uno tempore eodemq. mo-
 mento utrumq. mater fu-
 derit. non una utriusq. uite
 aequalitas fuit; Sed ad hoc
 solent mathematici respon-
 dere. quia uirtus constella-
 tionis in ictu pungentis est;
 Quib; e diuerso nos dicimus.
 quia magna est mora nati-
 uitatis; Sigitur in ictu pun-
 cti constellatio permutat.
 necesse iam erit ut tot dicant
 fata quot sunt membra na-
 scentium; Fateri etiam
 mathematici solent. quod

quisquis signo aquarii nascitur. In hac uita piscatoris ministerium sortiatur. Piscatores uero ut fertur getulia non habet. Quis igitur dicat quia nemo illic in stella aquarii nascitur. ubi piscator omnimodo non habetur. Rursum quos nasci signo librae asserunt trapezitas futuros dicunt. Et trapezitas militarium gentium puuntiae ignorant. Fateantur ergo necesse est. aut hoc in eis signum deesse. aut effectum fatale nullomodo habere. In persarum quoque franchorumque terra reges ex genere procedunt. quibus profecto nascentibus quis aestimare quanti eisdem momenti horarum ac temporum ex serui conditione nascuntur. Et tamen regum

filii uno eodemque sidere cum seruis nati ad regnum proficiunt. cum serui qui secum fuerant nati in seruitute moriantur. haec de stella breuiter diximus. Nema mathematicorum stulticiam in discusam praeterisse uideamus. Magi uero aurum thuris & myrram deferunt. Aurum quippe regi congruit. thuris uero in diuini sacrificii ponebatur. Myrra autem mortuorum corpora conduntur. Eum ergo magi quem adorant. & a mysticis munusculis predicant. Auro regem. thure dominum. myrram mortalem. Sunt uero nonnulli heretici qui hunc dominum credunt. sed ubique regnare nequaquam credunt. In profecto eum thuris offerunt. sed offerre & a aurum nolunt. Et sunt nonnulli qui hunc

regem existimant. sed dñm ne-
gant. Hi uidelicet ei aurū
offerunt. sed offerre thus
nolunt. Et sunt nonnulli
qui hunc et dñm et regem fa-
tentur. sed assumpsisse car-
nem mortalem negant.

Hi nimirum ei aurum & thus
offerunt. sed offerre myrrā
assumptae mortalitatis no-
lunt. Nos itaq. nato dño
offeramus aurum. ut hunc
ubiq. regnare fateamur.
Offeramus thus. ut credam⁹
quod is qui in tempore ap-
paruit. dñs ante tempora
extitit. Offeramus myrrā
ut eum quem credimus in
sua diuinitate impassibilem.
credamus etiam in nrā fuisse
carne mortalem. Quamuis
in auro. thure. et myrrā in
Intellegi & aliud potest.
Auro namq. sapientia designat.

salomone attestante qui ait;
Thesaurus desiderabilis. requi-
esce in ore sapientis. Thure
aut quod dō incenditur. uir-
tus orationis exprimitur.
psalmista attestante qui ait;

Dirigatur oratio mea sicut
incensum in conspectu tuo;

Per myrram uero. carnis nrē
mortificatio figuratur.

Unde scā ecclesia de suis ope-
rariis usq. ad mortem p dō
certantib. dicit; Manus
meae distilla uerunt myrrā;

Nato ergo regi aurum offe-
rimus. si in conspectu illius
claritate supernae sapientie
resplendemus. Thus offe-
rimus. si cogitationes carnis
per scā orationum studia
in ara cordis incendimus. ut
suaue aliquid dō per caeleste
desiderium redolere ualeam⁹;

Myrram offerimus. si carnis

uicia per abſtinentiam mor-
tificamus: Per myrtam itaq;
ut diximus agitur. ne mortua
caro putre fiat: Mortuam
uero carnem putrefcere eſt.
hoc mortale corpus fluxu
luxuriae deſeruire. ſicut de
quibusdam p̄ proph̄a dicit:
Conputruerunt iumenta in
ſtercore ſuo: Jumenta quip-
pe in ſtercore ſuo putrefcere
eſt. carnales homines in ſoc-
tore luxuriae uitam finire:
Myrtam ergo dō offerimus.
quādo hoc mortale corpus
a luxuriae putredine per con-
dimentum continentiae cuſto-
dimus: Magnum uero nobis
aliquid magi innuunt. quod
in regionem ſuam per aliam
uiam reuertuntur: In eo nāq;
quod ammoniti faciunt. no-
bis p̄fecto inſinuant quid fa-
ciamus: Regio quippe nr̄a

paradyſus eſt: Ad quā ih̄u co-
gnito. redire per uiam qua
uenimus prohibemur: A re-
gione et enim nr̄a ſuperbien-
do. inoboediendo. uisibilia ſe-
quendo. cibum uetitum gu-
ſtando diſceſſimus. ſed ad eā
neceſſe eſt. ut flendo. oboedi-
endo. uisibilia contempnendo.
atq; appetitum carnis refre-
nando redeamus: Per aliam
ergo uiam ad regionem nr̄am
regredimur. quō qui a para-
dyſi gaudiis per delectamen-
ta diſceſſimus. ad haec per la-
menta reuocamur: Unde ne-
ceſſe eſt fr̄i km̄i. ut ſemper
pauidi ſemperq; ſuſpecti. po-
namus ante oculos cordis.
hinc culpas operis. illinc iudi-
cium extremae diſtinctionis:
Penſemus quam diſtictus iudex
ueniat. qui iudicium minatur
& latet. Terrores peccatorib;

intentat. & tamen sustinet.
 Et ideo differt uenire. ut
 minus inueniat quos con-
 demnat. Puniamus fletib.
 culpas. et cum psalmistae uo-
 ce praeueniamus faciem ei
 in confessione. Uoluptatū
 fallacia nos ergo nulla deci-
 piat. nulla uana laetitia se-
 ducat. In proximo namq. est
 iudex qui dixit. Uae uob.
 qui ridetis nunc. quia luge-
 bitis et flebitis. hinc enim
 salomon ait. Risus dolore
 miscebitur. et extrema gau-
 dii luctus occupat. hinc
 iterum dicit. Risum depu-
 tau errorum. et gaudio di-
 xi. quid frustra deciperis.
 Hinc rursus ait. Cor sapientiu
 ubi tristitia est. et cor stul-
 torum ubi laetitia. Per-
 mescamus igitur praecepta
 dī. si celebramus ueraciter

sollemnitatem dī. Gratū
 namq. dō sacrificium est.
 Afflictio contra peccatum.
 psalmista testante qui ait.
 Sacrificium dō. sp̄s contribu-
 latus. Peccata nr̄a praete-
 rita in baptismatis p̄cepti-
 one laxata sunt. et tamen
 post baptismum multa com-
 misimus. sed lauari iterum
 baptismatis aqua non pos-
 sumus. Quia ergo et post
 baptismum inquinauimus
 uitam. baptizemus lacri-
 mis conscientiam. Quate-
 nus regionem nr̄am per uia
 aliam repetentes. qui ex ea
 bonis delectati discessimus
 ad eam malis amaritati re-
 deamus. **I N O C I . T H I O P H .**
I L E C . S C I . I V . S E C . M A T H .
I N I L L O T E M P . V E N I T I H C
 a galilea in iordanem ad iohan-
 nem ut baptizaretur ab eo. & itq.